

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 301/2014-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 6. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti GEN MAN VENTURES AG, Euro Business Center 1, Blegistrasse 1, 6343 Rotkreuz/Zug, Švajčiarsko, zastúpenej spoločnosťou LAW FIRM Trenčín s. r. o., Mierové námestie 37, Trenčín, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ing. Michal Žiaran, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Obo 17/2009 z 1. apríla 2009, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti GEN MAN VENTURES AG **o d m i e t a** ako oneskorene podanú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. januára 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti GEN MAN VENTURES AG, Euro Business Center 1, Blegistrasse 1, 6343 Rotkreuz/Zug, Švajčiarsko (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 2 Obo 17/2009 z 1. apríla 2009 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa ako majiteľka zmenky č. AS 3/98 návrhom z 21. februára 2003 podaným na Krajskom súde v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) domáhala zaplatenia zmenkovej sumy 1 000 000 000 Kč s príslušenstvom proti obchodnej spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s., Mlynské nivy 44/a, Bratislava (ďalej len „žalovaná“). Krajský súd rozsudkom sp. zn. 7 Cb 47/2003 z 19. januára 2004 žalobu sťažovateľky zamietol. Proti tomuto rozsudku podala sťažovateľka odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd tak, že zrušil prvostupňový rozsudok z 19. januára 2004 a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. Krajský súd v poradí druhým rozsudkom sp. zn. 7 Cb 47/2003 z 19. decembra 2008 žalobu sťažovateľky opätovne zamietol. Sťažovateľka 5. februára 2009 podala proti prvostupňovému rozsudku odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Na podnet sťažovateľky generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podal v zákonnej lehote mimoriadne dovolanie proti rozsudku krajského súdu sp. zn. 7 Cb 47/2003 z 19. decembra 2008 v spojení s napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Najvyšší súd ako dovolací súd rozsudkom

sp. zn. 1 MObdo V 4/2010 z 25. augusta 2011 mimoriadne dovolanie generálneho prokurátora zamietol.

Sťažovateľka podala proti rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 1 MObdo V 4/2010 z 25. augusta 2011 sťažnosť adresovanú ústavnému súdu, o ktorej ústavný súd rozhodol nálezom sp. zn. IV. ÚS 459/2012 z 13. augusta 2013, ktorým sťažnosťou napadnutý rozsudok najvyššieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Generálna prokuratúra po vrátení veci najvyššiemu súdu na opätovné prerokovanie a rozhodnutie veci doručila najvyššiemu súdu 23. septembra 2013 späťvzatie mimoriadneho dovolania, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 MObdo V 3/2013 z 24. októbra 2013 tak, že konanie o mimoriadnom dovolaní zastavil.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľka vyjadrila názor, že vo veci konajúce súdy, konkrétne najvyšší súd svojím napadnutým rozsudkom pochybil z dôvodov uvádzaných v sťažnosti, kde predostrela analýzu na vec vzťahujúcich sa ustanovení zákona č. 191/1950 Zb. Zákon zmenkový a šekový v znení neskorších predpisov, pričom podľa názoru sťažovateľky napadnutý rozsudok je arbitrárny, ústavne neakceptovateľný, preto je sťažovateľka presvedčená o tom, že napadnutým rozsudkom boli porušené jej označené práva.

Sťažovateľka k včasnosti podania svojej sťažnosti uviedla, že „druhostupňový rozsudok je právoplatný, nie je možné voči nemu sa odvolať a/alebo podať dovolanie – či už riadne a/alebo mimoriadne, resp. platí že sťažovateľ využil všetky dostupné opravné prostriedky (riadne a aj mimoriadne) voči druhostupňovému rozsudku, pričom sťažovateľovi z hľadiska postupnosti a hierarchie opravných prostriedkov v právnom poriadku Slovenskej republiky zostal ako posledný – nevyčerpaný opravný prostriedok, (len) sťažnosť na ústavnom súde Slovenskej republiky. Druhostupňový rozsudok je teda rozhodnutím, proti ktorému smeruje táto sťažnosť.“

Sťažovateľka na základe uvedeného v závere svojej sťažnosti navrhla, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo obchodnej spoločnosti GEN MAN VENTURES AG, so sídlom: Euro Business Center 1, Blegistrasse 1, 6343 Rotkreuz/Zug, Švajčiarsko, na súdnu ochranu zaručené v článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 1. apríla 2009 č.k. 2 Obo 17/2009-1193 porušené bolo.

2. Právo obchodnej spoločnosti GEN MAN VENTURES AG, so sídlom: Euro Business Center 1, Blegistrasse 1, 6343 Rotkreuz/Zug, Švajčiarsko, na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 1. apríla 2009 č.k. 2 Obo 17/2009-1193 porušené bolo.

3. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 1. apríla 2009 č.k. 2 Obo 17/2009-1193 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť obchodnej spoločnosti GEN MAN VENTURES AG, so sídlom: Euro Business Center 1, Blegistrasse 1, 6343 Rotkreuz/Zug, Švajčiarsko, trovy konania v sume 284,08 € na účet jej právneho zástupcu JUDr. Ing. Michala Žiarana, advokáta, do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už judikoval, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd poukazuje na ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, podľa ktorého sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde neumožňuje (napr. m. m. III. ÚS 124/04, IV. ÚS 14/03, III. ÚS 14/03).

Ústavný súd zistil, že napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nadobudol právoplatnosť 11. mája 2009. Sťažnosť sťažovateľky bola ústavnému súdu doručená 27. januára 2014, teda zjavne po uplynutí zákonom ustanovenej dvojmesačnej lehoty.

Pozornosti ústavného súdu však neušlo, že z odôvodnenia sťažnosti minimálne implicitne vyplýva názor sťažovateľky, že v jej prípade je potrebné lehotu podľa § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde počítat' od doručenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 MOBdo V 3/2013 z 24. októbra 2013, ktorým najvyšší súd zastavil konanie o mimoriadnom dovolaní z dôvodu jeho späťvzatia. Sťažovateľka tak považuje sťažnosť za podanú včas.

Ústavný súd sa nestotožňuje s takouto konštrukciou, pretože deň doručenia uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1 MOBdo V 3/2013 z 24. októbra 2013 nie je dňom, keď sa sťažovateľka mohla o údajnom zásahu do jej označených práv dozvedieť. Svedčí o tom aj podanie podnetu na mimoriadne dovolanie prostredníctvom sťažovateľkinho právneho zástupcu (22. február 2010), keďže samotný tento fakt dokazuje, že o zásahu do jej práv už najneskôr v tom čase sťažovateľka musela vedieť.

Ústavný súd ďalej konštatuje, že nebolo možné považovať túto lehotu za zachovanú ani s prihliadnutím na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) a jeho vlastnú judikatúru v obdobných veciach, podľa ktorej lehota na podanie sťažnosti vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu je v prípadoch procesného rozhodnutia dovolacieho súdu považovaná za zachovanú, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú (pozri rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54 a tiež napr. I. ÚS 169/09, I. ÚS 237/09 a I. ÚS 358/09).

Je však potrebné zdôrazniť, že uvedená rozhodovacia prax sa týka výlučne tzv. riadneho dovolacieho konania na základe dovolania podaného účastníkom konania. Z viacerých dôvodov však nemožno tento postup aplikovať na konanie o mimoriadnom dovolaní. V prvom rade samotný mechanizmus uplatnenia mimoriadneho dovolania, ktorý je zákonom exkluzívne zverený iba generálnemu prokurátorovi, je celkom odlišný

od dovolania, ktoré je v dispozičnej sfére účastníka konania. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej na vyhovie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Je na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (I. ÚS 19/01, II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05, I. ÚS 43/07, III. ÚS 342/2010).

Princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy a podmienky prípustnosti sťažnosti podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde je potrebné chápať vo vzájomnej súvislosti, čo vyúsťuje do všeobecne uznávaného záveru, že sťažnosť podaná ústavnému súdu je považovaná za prostriedok ultima ratio ochrany práv sťažovateľa. Keďže ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach, ktorými sa sťažovatelia domáhajú ochrany (iba) svojich práv, celkom triviálne z toho (a napokon i z dikcie § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde) vyplýva, že vyčerpanie opravných prostriedkov podľa tohto ustanovenia sa týka iba takých procesných nástrojov, na ktorých podanie sú zo zákona oprávnení títo sťažovatelia. V uvedených súvislostiach, berúc do úvahy účel tu aplikovaných zákonných ustanovení, ústavný súd konštatuje, že mimoriadne dovolanie v žiadnom prípade nemožno považovať za zákonom účinne poskytnutý prostriedok sťažovateľke na nápravu údajne porušených jej práv, preto zachovanie dvojmesačnej lehoty na podanie predmetnej sťažnosti z dôvodu realizácie podnetu na podanie mimoriadneho dovolania, respektíve procesného rozhodnutia v konaní o mimoriadnom dovolaní neprichádza do úvahy. Inak povedané, sťažovateľka pri náležitej starostlivosti mohla v záujme zachovania svojich práv podať sťažnosť v dvojmesačnej lehote od právoplatnosti druhostupňového rozhodnutia alebo sama iniciovať dovolacie konanie.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd konštatuje, že sťažnosť bola podaná oneskorene, v dôsledku čoho bolo potrebné sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z tohto dôvodu odmietnuť.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľky už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. mája 2014